

være mig muligt efter den Maade, hvorpaa jeg opfatter denne Kunstanstalt, at vedblive Bestyrelsen af samme, og som Følge deraf Bestyrelsen af Kirke- og Undervisningsministeriet, naar denne Sum blev mig nægtet.

En æret Rigsdagsmand (N. Hage) har udtalt sig med Hensyn til det under Nr. 4 opførte Endringsforslag. Det gjør mig ondt, at den ærede Rigsdagsmand ikke mere bestemt fremhævede de Ytringer, hvortil han sigtede. Jeg vil ikke sige, at jeg har været istand til at gjøre Spørgsmaalet med Hensyn til disse grønlandiske Forhold til Gjenstand for saa omfattende Undersøgelser, som jeg ønskede at kunne have gjort, men det af den ærede Rigsdagsmand anførte meget værdifulde Værk om de grønlandiske Forhold har jeg dog havt Leilighed til at gjøre mig bekendt med. Jeg benægter paa det Bestemteste, at Doktor Rink i sit Skrift om de grønlandiske Forhold har tillagt Missionerne i det Hele taget den Virkning, at de skulde samle Befolkningen. Han gjør tværtimod — hvis ikke min Huskommelse paa en ganske mærkværdig Maade skulde stusse mig — en bestemt Forskjel mellem den hernyttiske, den mæhrst Mission og den, som udgaaer fra den danske Folkkirke, og hans Bemærkninger om at samle Befolkningen gjælde kun den første. Det ligger allerede deri, at i den mæhrst Mission arbejde gjerne To sammen, og i det Hele taget er der der en større Bestræbelse for at samle Befolkningen. I den ærede Rigsdagsmands Opfattelse af Forholdet mellem Missionen og Handelen troer jeg, at der er Noget, der ikke er rigtigt. Det vil næsten altid være saaledes, at der er smaa Konflikter mellem den lokale geistlige og verdslige Autoritet; den ene kan opfatte et Spørgsmaal paa een Maade, den anden paa en anden; men at der i Overbestyrelsen skulde findes Noget af den Art, er paa ingen Maade Tilfældet. Jeg kan bevise den ærede Rigsdagsmand, hvor langt fra dette er Tilfældet. Efter Forslag fra Kirke- og Undervisningsministeriet har man stillet alle Bygningsarbejder under en blandet Myndighed, i hvilken man har optaget Inspektøren og Kolonibestyreren, og man bruger den hele verdslige Medhjælp, naar der er Spørgsmaal om Præstegaarde, Skolebygninger, Kirke osv. Dette

vil vise de ærede Herrer, at der langt fra er noget Modsetningsforhold tilstede. Men det kunde dog ikke falde mig ind at spørge den grønlandiske Handel, om den synes om, at vi sende en Mand op for at inspicere paa vore Begne; den grønlandiske Handel vilde vist blive overordentlig forundret derover, ligesom paa den anden Side jeg vilde blive det, hvis den spurgte mig, om der i geistlig Henseende kunde være Noget i Veien for, at der blev sendt en kommerciel Inspektør derop. Forholdet er i Virkeligheden saaledes, at Handelen udøver den afgjørende Indflydelse paa alle borgerlige Forhold i Grønland, og der er ikke Tale om, at Missionen skulde gribe forstyrrende ind her ved dette Foretagende. Jeg vil bestaa dig ansee det for en af mine Hovedopgaver, at gaae Haand i Haand med Handelen; og jeg skal tillade mig — skøndt det er et privat Forhold — at vise, hvorledes Forholdet mellem Handelen og Ministeriet staaer. Det Spørgsmaal er blevet reist, om man ikke kunde bruge indfødte Grønlændere til Præster deroppe, og nu er det saa langt fra, at det har mødt Modstand fra den grønlandiske Handels Side, at tværtimod en af Inspektørerne, Dr. Rink, med hvem jeg har konfereret, har sagt: „Ja, det er fortræffeligt, jeg har netop tænkt paa, om ikke det Samme burde skee med en heel Deel af Handelsens Betjente, idet jeg troer, at man overordentlig godt kunde bruge de Indfødte i saa Henseende; see derfor at træffe en saadan Foranstaltning, at den hyberligere Opdragelse og Uddannelse, som Grønlænderne skulle have paa Seminariet, kommer til at gaae ikke blot i geistlig Retning, men at de ogsaa faae en saadan Uddannelse, at de kunne ansættes i Handelsens Tjeneste.“ Det er altsaa klart, at det er en aldeles skjæv Opfattelse, naar man troer, at der her skulde foreligge et nyt romerst Spørgsmaal i Grønland; en Strid mellem den geistlige og verdslige Magt; man arbejder netop Haand i Haand sammen. Der er Ingen, der i den Grad som det ærede Medlem fra Mariager (N. Hage) har været levende overbevist om, at Undersøgelser paa grønlandsk Grund, paa selve Stedet, vilde være heldige for Landets Bestyrelse, der er Ingen, som mere levende har været gennemtrængt af den Overbeviis-